

12. Hay, ser, estar (At være)

At være er et vigtigt udtryk på alle sprog, men på spansk er der tre måder at udtrykke *at være* på, så derfor er det vigtigt at kende forskellene. Hvis man ikke kender dem, kan man komme galt af sted.

Hay kommer fra hjælpeverbet *haber*, men personbøjes ikke.

Ser og **estar** personbøjes derimod altid.

		Ser	Estar	At være
Ental	1. person	soy	estoy	jeg er
	2. person	eres	estás	du er
	3. person	es	está	han, hun, den/det, De er
Flertal	1. person	somos	estamos	vi er
	2. person	sois	estáis	I er
	3. person	son	están	de, De er

Hay

- Bruges **kun** i betydningen **der er/er der**, uanset om der er tale om ental eller flertal. Kan sammenlignes med *there is/are* på engelsk.
Hay un hombre en la casa (der er en mand i huset), en la casa hay muchas flores (i huset er der mange blomster).
- I datid, **der var/var der**, bøjes *haber* til *había* i imperfektum og *hubo* i præteritum.

Ser

- Angiver **definition, identitet og oprindelse**; noget, der ikke pludselig ændres af sig selv.
Pilar es una mujer (Pilar er en kvinde), el coche es rojo (bilen er rød), es danés (han er dansker).
- Bruges ved **substantiver, talord og pronominer**.
Eres una bestia (du er et bæst), son diez (de er ti), la bici es mía (cyklen er min).
- Bruges ved **farve, størrelse, form, nationalitet og udseende**.
La casa es roja, grande, redonda, danesa, fea (huset er rødt, stort, rundt, dansk, grimt).
- Ved **tidsudtryk**.
Son las cinco y media (klokken er halv seks), es el diez de mayo (det er den 10. maj).
- Ved **materiale**.
La mesa es de madera (bordet er af træ), es de plástico (det er af plastik).

Estar

- Bruges oftest i sætninger med **participium**.
La carta está escrita (brevet er skrevet), la foto está rota (fotografiet er ødelagt).
- Angiver **tilstand** og/eller **en fase**; noget, der godt kan ændres.
El plato está sucio (tallerkenen er snavset), el vaso está lleno (glasset er fyldt).
- Bruges ved **følelsesbeskrivende adjektiver**; noget der kan ændres el. går over af sig selv.
La chica está triste (pigen er trist), están enfermos (de er syge), están aborrachos (de er fulde).
- Bruges ved **placering, at befinde sig**.
La sal está en la mesa (saltet er på bordet), ¿Dónde estás? (hvor er du?).
- Ved **gerundium** (lang tillægsform).
Estamos hablando con él (vi står og taler med ham), está leyendo (hun er i gang med at læse).
- Ved **bien, mal, muerto, vivo og casado**.
Estás bien/mal (du har det godt/dårligt), el gato está muerto/vivo (katten er død/levende).
- Husk at *estar* bærer trykstreg i 2. og 3. person ental og flertal (se §3. om tryk).
- Bemærk, at ved enkelte adjektiver kan både *ser* og *estar* bruges, men med forskellig betydning:

ser listo (at være kvik/klog)	><	estar listo (at være klar)
ser enfermo (at være kronisk syg)	><	estar enfermo (at være kortvarigt syg)
ser malo (at være ond)	><	estar malo (at have det skidt)
ser moreno (at være mørkhåret)	><	estar moreno (at være solbrændt)

- Bemærk, at i enkelte tilfælde bruges **tener** og ikke *estar*. Disse skal læres udenad:

tener hambre	–	at være sulten	tener frío	–	at fryse
tener sed	–	at være tørstig	tener calor	–	at svede
tener sueño	–	at være træt	tener miedo	–	at være bange